

Dôležité upozornenie: požiadavky na dodržiavanie povinností vyplývajúcich z platnej legislatívy (napr. pracovno-právnych predpisov, predpisov BOZP a pod.) nie je možné považovať za uplatnenie aspektov SZVO

P.Č.	ASPEKTY	Číselník aspektov**	ZAMERANIE OBLASŤ	SPÔSOB APLIKÁCIE	PODPORA/BENEFIT/VPLYV	POPIS (možnosti uplatnenia aspektov SZVO)
1	Sociálny aspekt	SADO0001	Dodávateľsko-odberateľské vzťahy.	Transparentný účet stupeň 1	Dodržiavanie korektných vzťahov v dodávateľskom reťazci	Cieľom tohto aspektu je dôraz verejného obstarávateľa na kontrolu dodržiavania korektných vzťahov v dodávateľskom reťazci, najmä vo vzťahu k platobným podmienkam, resp. kontrolu úhrad dodávateľa svojim zmluvným subdodávateľom. Transparentný účet bude bankový účet vytvorený výlučne k platobným transakciám súvisiacim s predmetom obstarávania a bude poskytovať informácie o tom, že verejný obstarávateľ zaplatil úspešnému uchádzačovi – dodávateľovi. Bude mať rôzne stupne zverejnenia, od klasického projektového/zákazkového účtu, kde dodávateľ udelí prístup na nahliadanie do tohto účtu verejnému obstarávateľovi až po možnosť zasielania výpisu z tohto účtu kedykoľvek na vyžiadanie verejného obstarávateľa. Bude na verejnom obstarávateľovi a jeho potrebách, ktorú formu si zvolí. Z prehľadu transparentného účtu musia byť pri odchádzajúcich platobných transakciách jednoznačne identifikovateľné tieto parametre: výška platobnej transakcie, dátum vykonania platobnej transakcie, IČO alebo meno subjektu, ktorému je platobná transakcia vykonaná, číslo bankového účtu uvedeného subjektu. Dodávateľ je povinný uhrádzať všetky platby svojim subdodávateľom napr. do 5 pracovných dní odo dňa pripísania platby na účet zo strany verejného obstarávateľa. Ide o ochranu platieb subdodávateľom. Pokiaľ si dodávateľ neplní svoje finančné záväzky voči subdodávateľom, verejný obstarávateľ nemusí ďalej platiť dodávateľovi a zároveň nie je za tejto situácie v omeškaní s platbami. Verejný obstarávateľ má právo kontrolovať celé finančné plnenie zákazky, faktúry a realizáciu. Verejný obstarávateľ je kedykoľvek oprávnený vyžadovať od dodávateľa preukázanie plnenia povinností voči svojim subdodávateľom (napr. formou potvrdených čestných vyhlásení alebo zasielaním výpisu z účtu kedykoľvek na vyžiadanie).
2	Sociálny aspekt	SADO0002	Dodávateľsko-odberateľské vzťahy.	Transparentný účet stupeň 2	Dodržiavanie korektných vzťahov v dodávateľskom reťazci	Stupeň 1 + V prípade, ak platba subdodávateľom nebude včas uhradená, verejný obstarávateľ môže pristúpiť k priamym platbám v prospech subdodávateľského reťazca firiem a zároveň k zmluvnej pokute voči dodávateľovi. Kým dodávateľ nezaplatí svojim subdodávateľom, nie je verejný obstarávateľ v omeškaní s platbami. Platby v prospech subdodávateľov sa započítajú ako platby priamo dodávateľovi, pričom, ak dodávateľ nepristúpi k náprave v stanovenej lehote, môže verejný obstarávateľ uplatniť príslušné zmluvné sankcie. Prílohou žiadosti zo strany subdodávateľa je čestné vyhlásenie o omeškaní dodávateľa s platbou a zároveň je jeho prílohou príslušný daňový doklad – faktúra vystavený subdodávateľom a potvrdenie o doručení dodávateľovi.
3	Sociálny aspekt	SADO0003	Dodávateľsko-odberateľské vzťahy.	Transparentný účet stupeň 3	Dodržiavanie korektných vzťahov v dodávateľskom reťazci	Stupeň 1 + stupeň 2. Schéma platieb do 5 pracovných dní sa vzťahuje na celý subdodávateľský reťazec. Pod pojmom subdodávateľský reťazec rozumieme všetkých subdodávateľov podieľajúcich sa na danej zákazke. Nejde len o subdodávateľov na prvej úrovni, ale o všetky úrovne, tzn. až do posledného subdodávateľa v celom dodávateľskom reťazci. Príklad: Úspešný uchádzač (zmluvný partner verejného obstarávateľa) si zazmluvní na danú zákazku subdodávateľa, ten si objedná prácu u ďalšieho subdodávateľa a ten u ďalšieho atď. V skutočnosti teda bude dodávateľom časti diela, napr. elektrických rozvodov až ten malý živnostník v piatom subdodávateľskom rade (bohužiaľ bežne sa stáva, že aj v ôsmom rade). Chceme aby aj tento posledný v rade mal zabezpečenú úhradu platieb.
4	Sociálny aspekt	SADO0004	Dodávateľsko-odberateľské vzťahy.	Transparentný účet stupeň 4	Dodržiavanie korektných vzťahov v dodávateľskom reťazci	Stupeň 1 až 3. + Platba verejného obstarávateľa bude uhradená až potom, ako dodávateľ preukáže, že zaplatil všetkým subdodávateľom v rade.
5	Sociálny aspekt	SAVP0001	Vzdelanosť a prax	Exkurzie pre materské, základné a stredné školy	Zvyšovanie zodpovednosti dodávateľov vo vzťahu k záujmom spoločnosti a zabezpečenie rastu ekonomiky	Rôznorodé služby, dodávky tovarov a niektoré stavebné práce umožňujú uskutočniť exkurzie pre rôzne typy škôl v závislosti od rozsahu alebo spôsobu vykonávania zákazky. Napríklad dodávka stolov a stoličiek do škôl umožňuje vykonať exkurziu do výrobnéj fabriky, kde sa deti majú možnosť oboznámiť so spôsobom výroby predmetných výrobkov. Nemusi ísť iba o stoly, ale napríklad aj o poľnohospodársku prvovýrobu, pekárenské výrobky, výrobu medu, pestovanie rajčín, výrobu dreva, mäso priemysel, návštevu výrobnéj fabriky motorových vozidiel, skládku odpadu, čističku odpadových vôd...ak nie je možná exkurzia, tak prednáška o tom, ako prebieha výroba – video webinár.
6	Sociálny aspekt	SAPZ0001	Podpora zamestnanosti	Registrovaný sociálny podnik č. 1 (jednoduché stavebné práce)	Jednoduché stavebné práce, podľa zamerania konkrétneho podniku	Zadanie zákazky registrovanému sociálnemu podniku prispieva k podpore zamestnanosti v regiónoch § 1 ods. 13 ZVO (Zákona o verejnom obstarávaní).
7	Sociálny aspekt	SAPZ0002	Podpora zamestnanosti	Registrovaný sociálny podnik č. 2 (pranie a čistenie bielizne)	Pranie a čistenie bielizne	Zadanie zákazky registrovanému sociálnemu podniku môže prispieť k podpore zamestnanosti v regiónoch.
8	Sociálny aspekt	SAPZ0003	Podpora zamestnanosti	Registrovaný sociálny podnik č. 3	Zoznam registrovaných sociálnych podnikov	Tovary a služby zákazky s nízkou hodnotu a podlimitné zákazky sa dajú obstarat' cez výnimku podľa § 1 ods. 12 písm. v) ZVO
9	Sociálny aspekt	SAPZ0004	Podpora zamestnanosti	Zamestnávanie obvinených a odsúdených	Podpora resocializácie a rekvalifikácie obvinených a odsúdených (zbor väzenskej a justičnej stráže)	Možnosť použitia výnimky v prípade podlimitných zákaziek a zákaziek s nízkou hodnotou podľa § 1 ods. 12 písm. d) č. 1 – zadanie zákazky na tovar, stavebné práce, službu ZVaJS ak sú zabezpečované zamestnávaním obvinených, alebo odsúdených (nábytok, krajčírske služby, výroba topánok, výroba dlažby ...)
10	Sociálny aspekt	SAPZ0005	Podpora zamestnanosti	Vyhradenie zákazky	Udržateľnosť pracovných miest	Podpora účasti vyhradených subjektov vo verejnom obstarávaní. • vyhradená zákazka pre určité hosp. subjekty (registrovaný sociálny podnik, chránené dielne, pracoviská) za predpokladu viacerých subjektov na trhu zabezpečujúcich predmet plnenia, súťaž prebiehajúca len medzi týmito subjektami, nutnosť osôb podieľať sa na plnení, z pohľadu udržateľnosti pracovných miest platí dlhšie trvajúce zákazky = dlhšie udržanie prac. miest. • možnosť vyhradiť iba časť/časti zákazky (nutné dodržanie princípov VO) • možnosť vyhradiť podlimitnú, ako aj nadlimitnú zákazku

P.Č.	ASPEKTY	Číselník aspektov**	ZAMERANIE OBLASŤ	SPÔSOB APLIKÁCIE	PODPORA/BENEFIT/VPLYV	POPIS (možnosti uplatnenia aspektov SZVO)
11	Sociálny aspekt	SAPZ0006	Podpora zamestnanosti	Zamestnávanie znevýhodnených osôb	Integrácia znevýhodnených osôb	Vytvorenie/udržanie pracovných miest integráciou znevýhodnených osôb do pracovného procesu, udržateľnosť ekonomiky. • zaviazať dodávateľa počas plnenia zákazky k vytvoreniu pracovných miest, príp. zamestnaniu min. X osôb zo zoznamu znevýhodnených osôb registrovaných v evidencii o zamestnaní na Úrade práce. Zámer je vytvoriť a udržať pracovné miesto čo najdlhšie obdobie.
12	Sociálny aspekt	SAPC0001	Projektová činnosť	Dostupnosť T, S a SP pre znevýhodnené osoby	Lepší prístup zdravotne príp. inak znevýhodnených osôb k produktom a službám	Vyžadovanie zabezpečenia rovnakej dostupnosti všetkých tovarov, služieb a prác pre všetky zdravotne, prípadne inak znevýhodnené osoby (zohľadnenie všetkých zdravotných postihov) riešeniami nad rámec zákonom vyžadovaných povinností . • projektové služby - vyžadovanie zapracovania vhodných a funkčných bezbariérových riešení v závislosti od funkčnosti/účelu projektovanej stavby, parkoviska a podobne (bezbariérovosť celej stavby - materiál, plošiny, briečky s potrebným sklonom, výťah, WC, súkromná /oddelená miestnosť pre rodičov s deťmi (prebalenie/dojčenie), detský kútik, parkovacie miesto pre imobilných, monitorované miesto pre odloženie kočíkov, bicyklov a pod.) • vyžadovať riešenia zlepšujúce orientáciu napr. pre seniorov (prehľadné, čitateľné a ľahké orientovanie sa v budove - reflexné šípky), vyhradená časť pre rýchle vybavenie (seniori, rodičia s malými deťmi, zdravotne znevýhodnené osoby) • konzultovanie/odsúhlasenie vhodnosti/funkčnosti navrhovaných riešení aj napr. s asociáciou organizácií zdravotne postihnutých (resp. inou organizáciou zastrešujúcou a podieľajúcou sa na zabezpečení rovnakých práv pre ktorúkoľvek znevýhodnenú skupinu osôb a pod.) • zväziť možnosť požiadať o audit, resp. overenie projektovej dokumentácie nezávislú organizáciu zaoberajúcu sa odstraňovaním prekážok v mobilite a prístupe znevýhodnených skupín obyvateľov
13	Sociálny aspekt	SASP0001	Stavebné práce	Dostupnosť T, S a SP pre znevýhodnené osoby	Lepší prístup zdravotne príp. inak znevýhodnených osôb k produktom a službám	Cieľom je dôraz na korektnú a správnu implementáciu navrhovaných riešení v súvislosti s bezbariérovosťou do všetkých zákaziek, následne do realizačnej fázy stavebných prác (nové stavby, rekonštrukcie) • dôraz na kontrolu vyhotovenia /zapracovania všetkých vyžadovaných požiadaviek v súvislosti navrhovanými bezbariérovými riešeniami (najmä ich funkčnosť a súlad so skutočnými potrebami osôb, ktorým majú slúžiť)
14	Sociálny aspekt	SAITS001	IT služby/resp. služby vo všeobecnosti	Dostupnosť T, S a SP pre znevýhodnené osoby	Lepší prístup zdravotne príp. inak znevýhodnených osôb k produktom a službám	Podpora/zameranie sa na zabezpečenie rovnakej dostupnosti aj pri IT projektoch/implementácii IT produktov/služieb: • vyžadovať nastavenie funkcionalít softvéru tak, aby bol zrozumiteľný, prístupný, prehľadný, ľahko pochopiteľný, čo najviac “user friendly”, dostupný pre všetkých bez rozdielu (prispôsobenie aj pre zrakovú príp. sluchovo postihnuté osoby) • zabezpečiť názorné video návody, jednoduchú infografiku používania funkcionalít, • dostupný a operatívny on line help desk (call centrum) • IT softvér určený pre verejných/státnych zamestnancov - potrebné zohľadniť taktiež vek, pohlavie zamestnancov, či rozdielne úrovne gramotnosti pracovníkov (ohľad na odbúranie možného strachu, stresu, obáv z pochopenia funkcionalít pri zavádzaní nového softvéru a vyžadovania jeho používania) • zabezpečovanie zaškolenia (aj kontinuálne/dlhodobu) užívateľov • prístupné skúšobné verzie programu/softvéru • zabezpečený help desk/call centrum 24/7 (ak je nutné)
15	Sociálny aspekt	SADOS004	Doprava/Infraštruktúra	Dostupnosť T, S a SP pre znevýhodnené osoby	Lepší prístup zdravotne príp. inak znevýhodnených osôb k produktom a službám	Dôraz na kontrolu zapracovania všetkých požadovaných bezbariérových riešení (nad rámec zákonom vyžadovaných povinností) v rámci realizačnej fázy plnenia zákazky. • premietnutie všetkých opatrení z PD (projektovej dokumentácie) aj do realizácie všetkých verejných zákaziek zameraných na dopravu - všetky typy dopravných prostriedkov (bezbariérovosť pri nástupe/výstupe bez stresu, hlasná zvuková signalizácia, potrebné prvky pre orientáciu zrakovu postihnutých, priestor pre kočíky, kolobežky, bicykle, moderné invalidné vozíky a zároveň premietnuť aj do infraštruktúry- všetky stanice/zastávky/ podchody/chodníky/priechody pre chodcov/cesty/diaľnice /iné komunikácie/parkoviská/odpočívadlá a podobne).
16	Sociálny aspekt	SAMSP001	Podpora MSP (malé a stredné podniky)	Minimalizácia administratívnej náročnosti v súťažných podkladoch	Podpora účasti MSP vo VO	Prehľad minimálnych možných opatrení smerujúcich k zníženiu administratívnej náročnosti v procese VO pre MSP a ich podpore v účasti vo VO: • podmienky účasti - vyžadovať/stanoviť splniteľné a primerané podmienky, dátum vyžadovania potrebných dokumentov a osvedčení/certifikátov smerovať až na obdobie kvalifikovania sa do užšieho výberu alebo pri vyhodnotení víťazného uchádzača, obmedziť počet požadovaných dokumentov na určitý maximálny počet • záruky - požadovať splniteľné záruky a súvisiace s predmetom zákazky • poisťné zmluvy - nastaviť primeranosť uzatvorenia poisťných zmlúv • požiadavky na predmet plnenia - jasne a prehľadne uviesť predmet plnenia, aké sú požiadavky, kde sú uvedené vzorové formuláre, používať šablóny dokumentov, priložiť názornú vizuálnu ukážku vyplnenia štruktúry ponúk, použiť jednoduché tabuľky na vyplnenie, zorganizovať školenie pre potenciálnych dodávateľov (vysvetlenie postupov, dokumentácie, komunikačného nástroja...) • kritériá na vyhodnotenie ponúk – vysvetliť podrobnejšie a zrozumiteľne kritériá, systém udeľovania bodov, ako aj postup výberu víťaza zákazky • lehota na predloženie ponuky – určiť dostatok času na vypracovanie ponuky (málo administratívny, mnohokrát sú len súčasť skupiny a pod.) • lehota na dodanie plnenia - určiť dostatočne dlhý termín na zabezpečenie plnenia • publikovanie pripravovaných (zamýšľaných) zákaziek s plánovaným postupom

P.Č.	ASPEKTY	Číselník aspektov**	ZAMERANIE OBLASŤ	SPÔSOB APLIKÁCIE	PODPORA/BENEFIT/VPLYV	POPIS (možnosti uplatnenia aspektov SZVO)
17	Sociálny aspekt	SAMSP002	Podpora MSP (malé a stredné podniky)	Rozdelenie zákazky na časti	Podpora účasti MSP vo VO	Podpora účasti malých a mikro podnikov, resp. živnostníkov v účasti vo verejnom obstarávaní. • v prípravnej fáze zvažovať možnosti rozdelenia zákazky na časti - určité logické celky (strecha - súťaž, elektroinštalácia - vlastné kapacity, stavebné prvky - registrovaný sociálny podnik, okná- súťaž), alebo podľa geografického členenia/rôzne miesta dodania a pod. a definovať a požadovať tento zámer v požiadavke na vyhotovenie PD - vyžadovať zapracovanie rozdelenia týchto častí (vymedzené činnosti realizovateľné vlastnými kapacitami, činnosti, ktoré môžu byť vyhradené pre registrované sociálne podniky, ostatné činnosti, ktoré budú predmetom riadneho verejného obstarávania • uvedenie informácie uviesť v oznámení a zároveň podľa § 28 ods. 3 určiť, koľko častí možno zadať jednému uchádzačovi.
18	Sociálny aspekt	SAVP0002	Vzdelanosť a prax	Zadanie strednej odbornej školy	Zvyšovanie praktických vedomostí a zručností žiakov SOU/SOŠ	Výnimka - pre podlimitnú zákazku a zákazku s nízkou hodnotou podľa § 1 ods. 12 písm. d) č. 2 – zadanie zákazky na tovar, stavebné práce, službu ak sú zabezpečované žiakmi strednej odbornej školy v rámci praktického vyučovania (grafické služby, catering, organizácie podujatí - podľa zamerania školy)
19	Sociálny aspekt	SAVP0003	Vzdelanosť a prax	Stáž/prax študentov VŠ	Zvyšovanie praktických vedomostí a pracovných skúseností študentov VŠ	Pri rôznych zákazkách ako napr. projektové, účtovnícke, auditorské, architektonické, resp. všetky služby, pri ktorých je tento predpoklad, vyžadovať, aby sa na plnení zákazky podieľali aj študent/študenti posledného ročníka magisterského/inžinierskeho štúdia vysokej školy (stavebnej, ekonomickej - v závislosti od predmetu plnenia), čím je možné zabezpečiť získanie potrebných praktických skúseností a v prípade osvedčenia aj možnosť ponuky na zamestnanie u konkrétného dodávateľa.
20	Sociálny aspekt	SAVP0004	Vzdelanosť a prax	Zvýšenie kvalifikácie/rekvalifikácia	Získanie potrebnej kvalifikácie/Zvýšenie kvalifikácie/Rekvalifikácia pre Osoby so žiadosťou/ nižšou kvalifikáciou/	Zámerom je v závislosti od potrieb trhu zabezpečiť vyššiu kvalifikáciu/rekvalifikáciu osôb za účelom rozšírenia ich pracovných príležitostí. • zabezpečiť/umožniť počas plnenia zákazky pre X osobu/osoby potrebnú kvalifikáciu/zvýšenie kvalifikácie/rekvalifikáciu • realizácia rekvalifikačného kurzu v predmetnej činnosti pre X počet ľudí počas plnenia zákazky, prípadne niekoľkokrát počas plnenia (v závislosti od potrieb, informácií z úradu práce a pod.)
21	Sociálny aspekt	SAVP0005	Vzdelanosť a prax	Zvýšenie kvalifikácie/rekvalifikácia absolventov	Získanie potrebnej kvalifikácie/Zvýšenie kvalifikácie/Rekvalifikácia pre Absolventov bez praxe/získanie potrebnej praxe	Zabezpečenie potrebnej praxe s možnosťou rýchlejšieho začlenenia sa do pracovného procesu, uplatnenia sa na trhu práce. • umožniť počas plnenia predmetu zákazky absolvovanie potrebnej praxe pre nezamestnaných absolventov (absolvent bez nároku na odplatu, prípadne za min. odplatu), zabezpečením získania potrebnej praxe sa zvýšia možnosti uplatnenia na trhu práce, v prípade jeho osvedčenia možnosť získania pracovnej ponuky priamo u dodávateľa
22	Sociálny aspekt	SAVP0006	Vzdelanosť a prax	Zameranie sa na žiakov SOU/SOŠ	Podpora záujmu o štúdium konkrétnych odborov Zamestnanosť absolventov SOU/SOŠ	Motivovanie žiakov k štúdiu, najmä v profesiách/odvetviach s evidentným úbytkom/nedostatkom odborníkov/pracovníkov v danej oblasti. • umožniť zabezpečenie exkurzie vrátane výkladu na stavbe žiakom základných škôl (8.–9. trieda) s cieľom podporiť záujem o štúdium/prácu v technických odboroch, maximálny možný počet je obmedzený na tri exkurzie za dobu trvania diela v dohodnutých termínoch, počet žiakov max. 15. • prehlásenie dodávateľa o splnení podmienky, t. j. zamestnania osôb z radov nezamestnaných absolventov škôl.
23	Sociálny aspekt	SAVP0007	Vzdelanosť a prax	Zvyšovanie PC gramotnosti	Vzdelanosť/Osveta/PC zručnosti/ Služby/IT	Edukácia, rozširovanie vedomostí/poznatkov/zručností v rôznych oblastiach IT. • zaviazat' dodávateľa počas realizácie zákazky zorganizovať X prednášok/mini kurzov pre určitú cieľovú skupinu napr. pre žiakov, seniorov, učiteľov - používanie internetu pre seniorov, nástrahy virtuálneho prostredia-žiaci, kybernetická bezpečnosť-učiteľia
24	Sociálny aspekt	SADPP001	Dôstojné pracovné podmienky	BOZP	Zabezpečenie dodržiavania BOZP nad rámec zákonom vyžadovanej povinnosti	Zabezpečenie dodržiavania bezpečnostných a iných pracovnoprávných predpisov nad rámec zákonom vyžadovanej povinnosti. • záväzok dodávateľa poskytnúť, zabezpečiť osobám podieľajúcim sa na plnení zákazky napr.: * osobné ochranné pracovné prostriedky v zmysle zoznamu a špecifikácie predloženej verejným obstarávateľom vo vyššej kvalite, ako sú povinné štandardy (dôraz na kvalitu/funkčnosť- napr. kuchárky v škole-povinná ortopedická obuv, robotníci na stavbe - kvalitná pracovná obuv, strážna služba/vrátnik-kreslo zodpovedajúce dlhodobému sedeniu) * povinnosť dodávateľa vypracovať a predložiť vlastný návrh na BOZP * dôraz na kontrolu plnenia v súlade s BOZP (nad rámec štandardu)
25	Sociálny aspekt	SAPP0002	Dôstojné pracovné podmienky	Pracovné podmienky	Podpora dôstojných, spravodlivých a uspokojivých pracovných podmienok nad rámec zákonom vyžadovanej povinnosti ich zabezpečenia	Cieľom je zabezpečiť dôstojné pracovné podmienky osôb podieľajúcich sa na plnení zákazky nad rámec zákonníka práce, napr. vyžadovaním a) finančné: vyšší príspevok na stravovanie, príspevok na cestovanie do práce, príspevok spoločnosti na doplnkové dôchodkové sporenie, príspevok na bývanie, odmeny pri pracovných a životných jubileách, príspevok na dovolenku, preplatenie športových aktivít, zdravotné pripistenie, sick day, preplatené voľno na zotavenie, strava nad rámec zákona, zľavy na firemné produkty alebo služby, poskytovanie rekondičných pobytov ako prevencia profesijného poškodenia zdravia b) nefinančné: dovolenka navyše, narodeninové voľno, voľno navyše pri narodení dieťaťa, flexibilný pracovný čas, voľná dochádzka, odborné alebo jazykové vzdelávanie, firemné akcie, teambuildingy, nápoje zadarmo, ovocie zadarmo, práca z domu, oddychová, relaxačná miestnosť alebo zóna, cvičenie v kancelárii, masáže, škôlka pre deti zamestnancov, pracovný pomer na dobu neurčitú (okrem absolventského programu) * Kolektívna zmluva * Dôraz na kontrolu plnenia v zmysle predložených dokumentov (napr. pri stavebných prácach kontrola prítomných robotníkov s cieľom eliminovať nelegálne zamestnávanie a podporiť/motivovať k legálnemu zamestnávaniu)
26	Sociálny aspekt	SASS0001	Pomoc sociálne slabším	Darovanie potravín	Zamedzenie plytvaniu potravinami, pomoc odkázaným	Potravinová banka – zaviazanie dodávateľa, že PB, alebo inej organizácii daruje nepredané potraviny vhodné pre ďalšiu ľudskú konzumáciu s následnou distribúciou odkázaným osobám.
27	Zelený aspekt	ZAOH0001	Odpadové hospodárstvo	Zvádzanie obehového hospodárstva v rámci služieb hromadného stravovania	Predchádzanie vzniku odpadu	Catering Sklenený alebo keramický riad (zálohovateľný riad), Vratné/zálohované obaly, Obaly z recyklovaného materiálu. Nevyužívať jednorázové plasty. Triedenie na mieste z dôvodu lepšej recyklácie a spracovanie (nové produkty s podielom recyklátu) Možnosť vyžadovať uvedené aj pri zadaní zákazky registrovanému sociálnemu podniku (výnimkou, alebo vyhradením zákazky)

P.Č.	ASPEKTY	Číselník aspektov**	ZAMERANIE OBLASŤ	SPÔSOB APLIKÁCIE	PODPORA/BENEFIT/VPLYV	POPIS (možnosti uplatnenia aspektov SZVO)
28	Zelený aspekt	ZAOH0002	Odpadové hospodárstvo	Triedenie, recyklácia a zneškodňovanie odpadov	Čistota miest a obcí, zníženie odpadu v sídlach a v životnom prostredí	Podpora a motivácia samospráv pre udržanie a rozšírenie systému triedenia a zneškodnenia odpadu. Toto miesto sa dá využiť napr. vo <u>verejných obstarávaní na čistiace a upratovacie služby</u> - verejný obstarávateľ udelí dodávateľovi povinnosť počas plnenia predmetu zákazky na upratovacie služby používať väčšie balenia, ekologické obaly a čistiace prostriedky s možnosťou opätovného naplnenia (čapovanie do rovnakých obalov). Súčasťou služieb bude aj vyhodnotenie a kontrola dodávateľa a jeho dodávok a dodanie a dodanie čistoty a čistoty. Pokiaľ to verejné obstarávanie umožňuje, je vhodné zadať do opisu predmetu zákazky povinnosť, aby obstarávané produkty boli recyklovanými výrobkami, príp. výrobkami s určitým podielom recyklátov (výrobok pôvodne určený a vyrobený na iný účel a neskôr využitý na odlišný účel). Podpora SMART riešení v mestách a obciach - nákup inteligentných kontajnerov a kontajnerových stojísk na triedenie odpadu.
29	Zelený aspekt	ZAKM0001	Klíma v mestách	Zavádzanie adaptačných opatrení	Predchádzanie vzniku tepelných ostrovov a zadržiavanie zrážkovej vody	Pri stavbách požiadavka na riešenia zabraňujúce vzniku tzv. tepelných ostrovov – teda častí miest, kde sa nadmerne kumuluje teplo. Riešením je napríklad požiadavka na tzv. zelené, resp. vegetačné strechy a vegetačné steny alebo natieranie striech bielou farbou. Pri budovaní betónových plôch a chodníkov využitie dlažby prepúšťajúcej zrážkovú vodu do pôdy.
30	Zelený aspekt	ZASE0001	Znižovanie spotreby elektrickej energie	Využitie solárnej energie	Podpora inovácií na trhu (eko-inovácií a obnoviteľných zdrojov energie)	Riešenia so solárnymi článkami s možnosťou dobíjania akumulátora bez nutnosti pripojenia na zdroj elektrickej energie – napr. rôzne dopravné značenia, ukazovatele rýchlosti a pod.
31	Zelený aspekt	ZAUP0001	Udržiateľné poľnohospodárstvo	Nákup produktov z plodín dopestovaných bez negatívneho vplyvu na životné prostredie	Zníženie negatívneho vplyvu na životné prostredie a zdravie ľudí	Ochranou biodiverzity a trvalo udržateľným poľnohospodárstvom sa zaoberá Európska zelená dohoda, konkrétne stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 a stratégia <i>Z farmy na stôl</i> . Prioritný nákup sezónnych a lokálnych potravín. Podpora ekologického poľnohospodárstva - teda nákup produktov dopestovaných bez negatívneho vplyvu na životné prostredie (bez použitia syntetických hnojív, pesticídov a pod.) Potravinová banka – zaviazanie dodávateľa, že PB, alebo inej organizácii daruje nepredané potraviny vhodné pre ďalšiu ľudskú konzumáciu s následnou distribúciou odkázaným osobám. Používanie produktov, ktorým bola udelená európska environmentálna značka podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 66/2010 o environmentálnej značke EÚ. Príspevok na chod potravinovej banky (náklady PB stúpili - odvoz, distribúcia, náklady reťazcov klesli (peniaze za odvoz a zneškodnenie potravinového odpadu) Alternatíva - odovzdanie nepredaných potravín ako krmivo pre zvieratá
32	Zelený aspekt	ZAOE0001	Ochrana ekosystémov v poľnohospodárstve	Ekologicky šetrné obhospodarovanie pôdy	Zníženie negatívneho vplyvu na životné prostredie (ochrana pôdy, ochrana opeľovačov a biotopov, ochrana podzemných vôd)	Nákup poľnohospodárskych strojov šetrných k pôde, t. j. takých, ktoré na pôdu vyvíjajú menší tlak a minimalizujú poškodenie pôdy a plodín. Používanie biologických pesticídov bez negatívneho vplyvu na zdravie ľudí, opeľovačov a biotopov. Používanie hnojív na biologickom základe s minimálnym alebo žiadnym obsahom škodlivých látok negatívne vplyvujúcich na zdravie ľudí, kvalitu pôdy a podzemných vôd.
33	Zelený aspekt	ZAOE0002	Ochrana lesných ekosystémov	Šetrné obhospodarovanie lesov	Zníženie negatívneho vplyvu na lesné ekosystémy	Nákup lesných strojov s nižším tlakom na pôdu, vďaka čomu budú minimalizované poškodenia porastov a biotopov.
34	Zelený aspekt	ZAEN0001	Etické nakupovanie	Uprednostňovanie produktov označených environmentálnymi značkami	Zníženie negatívneho vplyvu na životné prostredie	Uprednostňovanie nákupu produktov označených rôznymi environmentálnymi značkami (ako napr. Environmentálne vhodný produkt, EU Ecolabel alebo Fair Trade), spĺňajúcich určité sociálne, ekonomické a ekologické štandardy a kritéria, ktoré predstavujú "dodržiavanie spravodlivých podmienok v dodávateľských vzťahoch" pri organizácii konferencií, zasadnutí, pri zabezpečovaní cateringových služieb a pod.
35	Zelený aspekt	ZAOZ0001	Ochrana prírodných zdrojov	Preferencia propagačných predmetov vyrobených z k prírode šetrnejších materiálov	Šetrenie prírodných zdrojov	Propagačné predmety vyrobené z papiera alebo textilu vyrobené s percentuálnym podielom recyklovaného materiálu Bloky/papier na báze primárneho vlákna z udržateľných zdrojov: 100 % vlákien vo výrobku pochádza z certifikovaného dreva a papiera (certifikáty PEFC, FSC alebo ekvivalent) - mix - minimálne 70 % vlákien vo výrobku pochádza z certifikovaného dreva a papiera (certifikáty PEFC, FSC alebo ekvivalent) - tlač materiálov: tlač na papier vyrobený z primárnych vlákien z legálnych zdrojov, z lesov alebo z oblasti obhospodarovanej podľa zásad udržateľného lesného hospodárstva,
36	Zelený aspekt	ZAOZ0002	Ochrana vodných zdrojov pred znečistením	Využívanie ekologických čistiacich prostriedkov	Zníženie negatívneho vplyvu na vodné zdroje a predchádzanie ich znečisteniu	<u>Verejné obstarávanie na čistiace a upratovacie služby</u> . Pri obstarávaní takéhoto tovaru alebo služieb má verejný obstarávateľ niekoľko možností riešenia environmentálnych aspektov, napr.: A) Používanie čistiacich prostriedkov, ktorým bola udelená národná environmentálna značka podľa zákona č. 469/2002 Z. z., alebo európska environmentálna značka podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 66/2010 o environmentálnej značke EÚ, a produkty s environmentálnym označením typu II a uzná sa aj akýkoľvek iný vhodný dôkaz (napr. technická dokumentácia výrobcu alebo protokol o skúške od uznávanej inštitúcie a pod.) B) Použitie koncentrovaných neriedených čistiacich prostriedkov. C) Používanie takých pomôcok, ktoré pomáhajú nižšej spotrebe a potrebe chemických prípravkov, ako sú napr. utierky a mopy z mikrovlákien. Pri verejnom obstarávaní na čistiace a upratovacie služby verejný obstarávateľ zadá v opise predmetu zákazky povinnosť dodávateľovi, aby použil na plnenie predmetu zákazky čistiace prostriedky ktoré nepôsobia škodlivo na čistotu vody, koncentrované neriedené čistiace prostriedky, čistiace prostriedky s vylúčením extrémne nebezpečných látok, resp.s obmedzením nebezpečných látok (čistiace prostriedky obsahujúce prírodné, ekologicky a biologicky rozložiteľné zložky). Dodávateľ a vyškoľení zamestnanci dodávateľa musia brať zreteľ na kontrolu dávkovania a používania pomôcok šetrných k životnému prostrediu.

P.Č.	ASPEKTY	Číselník aspektov**	ZAMERANIE OBLASŤ	SPÔSOB APLIKÁCIE	PODPORA/BENEFIT/VPLYV	POPIS (možnosti uplatnenia aspektov SZVO)
37	Zelený aspekt	ZAOZ0003	Ochrana prírodných zdrojov	Používanie EKO-papiera	Šetrenie prírodných zdrojov	Využitie environmentálnych značiek pri verejnom obstarávaní na PAPIER. Pri používaní papiera a výrobkov z neho je najdôležitejším kritériom snaha o zníženie spotreby papiera. Ak je však jeho použitie nevyhnutné, mali by byť jeho vlastnosti a spôsob výroby zamerané tak, aby v čo najmenšej možnej miere zaťažovali životné prostredie a spotrebovávali drevnú hmotu na jeho výrobu. Eko-výrobky z papiera označené rôznymi enviromentálnymi značkami sú charakteristické tým, že ich výroba sa vyznačuje nižším množstvom emisií vypustených do ovzdušia a vody, nižšou spotrebou elektrickej energie, používaním obmedzeného množstva chemických látok a zmesí, ktoré sa pridávajú počas výroby papiera a vylúčením látok, ktoré patria medzi nebezpečné chemické látky. Základná surovina – drevo - musí pochádzať z lesov riadených legálnym a udržateľným spôsobom. EKO-ZNAČKY môžu byť na týchto výrobkoch: toaletný papier, papierové obrúsky, kuchynské utierky, papierové vreckovky, letáky, brožúry, katalógy, periodiká, reklamné materiály a tlačoviny vytlačené na kopírovacom, grafickom alebo novinovom papieri s eko-značkou. Produktové listy Európskej komisie “Ako vytvoriť zelenú zákazku” Metodika zeleného verejného obstarávania Najčastejšie používané eko - značky
38	Zelený aspekt	ZAOZ0004	Ochrana prírodných zdrojov	Používanie EKO výrobkov z dreva	Šetrenie prírodných zdrojov	Využitie environmentálnych značiek pri verejnom obstarávaní na VÝROBKY Z DREVA a NÁBYTOK. Na trhu sa nachádza široký sortiment výrobkov z dreva, či už ako základného stavebného materiálu, alebo ako výrobky bežnej spotreby. Pri obstarávaní výrobkov z dreva by nás ako verejných obstarávateľov mal zaujímať pôvod dreva, spôsob výroby a povrchová úprava, ktorá sa nezaobíde bez použitia rôznych typov chemických látok (lepidlá, farby, laky, atď.) negatívne ovplyvňujúcich naše zdravie. Pred kúpou drevených výrobkov, hoci aj s hodnotným certifikátom, je vhodné uprednostniť domáce druhy dreva pred tropickými. Predídeme tak nielen transportu dreva na obrovské vzdialenosti (spotreba pohonných látok a vypúšťaniu emisií do ovzdušia), ale hlavne podporíme lokálnu ekonomiku. Eko-výrobky z dreva a eko-nábytok ocenené eko-značkami spĺňajú prísne požiadavky na množstvo prechavých organických látok a formaldehydu, ktoré sú súčasťou látok používaných na povrchovú úpravu dreva a výrobkov z dreva. Ide o chemické látky, ktoré sa uvoľňujú do okolitého priestoru, čím významne ovplyvňujú kvalitu vzduchu v interiéri a bezprostredne tým ohrozujú zdravie človeka. Náterové farby musia plniť prísne limity na obsah ťažkých kovov, na obmedzenie a neprítomnosť nebezpečných chemických látok a zmesí. Na výrobkoch z dreva, ako aj výrobkoch z papiera môžu byť umiestnené aj EKO-ZNAČKY a SYMBOLY, ktoré si všimajú len určité štádiá životného cyklu výrobku alebo len určité jeho vlastnosti. Najčastejšie používané eko - značky
39	Zelený aspekt	ZAOZ0005	Ochrana neobnoviteľných zdrojov	Využívanie použitých stavebných materiálov	Zníženie plytvania neobnoviteľnými zdrojmi	Pri každej stavbe by mal každý verejný obstarávateľ a dodávateľ považovať, čo vedie opätovne použiť: sklo, betón, tehly, alebo iný materiál. Zároveň hneď zabezpečiť triedenie stavebného odpadu, aby sa znížil vplyv na životné prostredie. Dá sa to použiť pri všetkých rekonštrukčných prácach! Opätovné použitie stavebných materiálov alebo používanie recyklovaných stavebných materiálov - napríklad: - granulát z recyklovaného betónu ako štrk alebo podklad pre asfaltové a betónové plochy a pozemné komunikácie - výrobky z drevotriesky a drevoštiepky ako obklady, izolácie, nábytok a pod. - kvalitné použité drevo na nosné stĺpy, konštrukcie krovov a pod. Pri zákazkách na búracie práce povinnosť recyklácie, resp. opätovné použitie stavebného odpadu - % podiel závisí od druhu stavby.
40	Zelený aspekt	ZAZP001	Ochrana zdravia a životného prostredia	Používanie EKO kozmetických produktov	Zníženie negatívneho vplyvu na životné prostredie a zdravie ľudí	Využitie environmentálnych značiek pri verejnom obstarávaní na KOZMETICKÉ VÝROBKY. Kozmetické výrobky ocenené ekoznačkami sa vyznačujú tým, že nie sú toxické, obsahujú obmedzené množstvo chemických látok - vonných látok, konzervačných látok, farbív a sú biologicky odbúrateľné. Obzvlášť prísnejšie kritériá musí spĺňať kozmetika určená pre deti. Najčastejšie používané eko - značky
41	Zelený aspekt	ZAZP002	Ochrana zdravia a životného prostredia	Používanie EKO prací a čistiacich produktov	Zníženie negatívneho vplyvu na životné prostredie a zdravie ľudí	Využitie environmentálnych značiek pri verejnom obstarávaní na PRACIE A ČISTIACE VÝROBKY. Každodenné používanie prací a čistiacich prostriedkov má nielen veľký vplyv na životné prostredie, ale aj na zdravie spotrebiteľa, keďže s nimi prichádza do priameho kontaktu. Zvyšky používaných prostriedkov zostávajú na povrchu čistených plôch - riadu, z ktorého jeme, vane, v ktorej sa kúpele či podlahy, na ktorej sedíme, resp. pranej bielizne, ktorú nosíme priamo na pokožke. Dostávajú sa aj priamo do vody a do ovzdušia (výpary). Pracie a čistiace eko-výrobky ocenené eko-značkami nie sú toxické pre vodné organizmy, sú biologicky odbúrateľné, neobsahujú určené chemické látky a zmesi, ktoré sú z pohľadu životného prostredia, či spotrebiteľa rizikové. Produktové listy Európskej komisie “Ako vytvoriť zelenú zákazku” Najčastejšie používané eko - značky
42	Zelený aspekt	ZAZP003	Ochrana zdravia a životného prostredia	Používanie EKO textilných výrobkov	Zníženie negatívneho vplyvu na životné prostredie a zdravie ľudí	Využitie environmentálnych značiek pri verejnom obstarávaní na TEXTILNÉ VÝROBKY. V prípade textilu je nutné upozorniť, že jeho výrobný reťazec je dlhý a rozvetvený. Začína sa už pestovaním plodiny (napr. bavlny), pokračuje jej spracovaním, farbením, prepravou atď., a preto je náročné nájsť pre túto oblasť certifikát, ktorý by sa dal považovať za dostatočne komplexný. Najmä, ak chceme zohľadniť vplyv celého životného cyklu textilu na životné prostredie a zdravie ľudí, ktorí s ním prichádzajú do styku – výrobcovia aj spotrebiteľia. Pri zodpovednom výbere nám môžu pomôcť hodnotné certifikáty (aj keď zohľadňujú len časť životného cyklu), ktoré by sme na textile mali hľadať, ale aj uprednostnenie domácich textilných produktov s tradičnými značkami a samozrejme zodpovedný výber materiálov. Využitie napr. pri nákupe uniforiem, rovnosiati, pracovných odevov atď. Najčastejšie používané eko - značky

P.Č.	ASPEKTY	Číselník aspektov**	ZAMERANIE OBLASŤ	SPÔSOB APLIKÁCIE	PODPORA/BENEFIT/VPLYV	POPIS (možnosti uplatnenia aspektov SZVO)
43	Zelený aspekt	ZAPE0001	Podpora energetickej efektívnosti	Používanie EKO elektrických spotrebičov	Ochrana zdrojov na výrobu elektrickej energie, ochrana životného prostredia	Využitie environmentálnych značiek pri verejnom obstarávaní na ELEKTRICKÉ SPOTREBIČE. Pri výbere spotrebiča je dobré myslieť aj na to, či má vyhovujúci výkon a objem, pretože je zbytočné vlastniť veľký spotrebič s nevyužitou kapacitou a tým aj zbytočne veľkou spotrebou energie. Elektrické eko-spotrebiče ocenené eko-značkami plnia prísne požiadavky na efektívnosť - množstvo spotrebovanej energie, na životnosť, opraviteľnosť, recyklovateľnosť a na obmedzený obsah nebezpečných chemických látok. Je vhodné orientovať sa prostredníctvom energetických štítkov pri tých výrobkoch, pri ktorých sú dostupné. Najčastejšie používané eko - značky
44	Zelený aspekt	ZAPE0002	Podpora energetickej efektívnosti	Používanie počítačov a monitorov s nižšou energetickou náročnosťou	Ochrana zdrojov na výrobu elektrickej energie, ochrana životného prostredia	Verejný obstarávateľ môže uplatniť viaceré prístupy pri zelenom VO: Např. nákupom energetickejšieho modelu; nákupom výrobkov s obmedzeným množstvom nebezpečných súčastí a s nižším rozsahom emisií nebezpečných látok pri zneškodňovaní, nákup IT zariadení, ktorých konštrukcia umožňuje dlhšiu životnosť, modernizovateľnosť a opraviteľnosť; nákup IT zariadení, ktorých konštrukcia umožňuje demontáž a nakladanie po skončení životnosti s cieľom maximalizovať zhodnocovanie zdrojov. Metodika zeleného verejného obstarávania, zelené verejné obstarávanie pre produktové skupiny papier, počítače a dopravu a ďalšie informácie na stránke ÚVO: Metodika zeleného verejného obstarávania Produktové listy Európskej komisie "Ako vytvoriť zelenú zákazku"
45	Zelený aspekt	ZAEV0001	Environmentálna výchova a vzdelávanie	Vzdelávanie na ZŠ, SŠ a VŠ, pedagogických a nepedagogických pracovníkov	Zvyšovanie environmentálnej gramotnosti	Verejný obstarávateľ môže určiť víťaznému uchádzačovi povinnosť zrealizovať XY školení formou digitálneho on-line vzdelávania na niektorú z environmentálnych tém. Vzdelávacie aktivity musia byť zrealizované vo frekvencii napr.3 x ročne počas celého plnenia zákazky (napr. zmluva na 3 roky). Minimálny počet zaškolených detí ZŠ, študentov SŠ a VŠ má byť napr.20 študentov/školenie.
46	Zelený aspekt	ZAD00001	Doprava - znižovanie produkcie CO ₂	Dekarbonizácia dopravy	Zníženie negatívneho vplyvu na životné prostredie	V rámci nízkouhlíkovej stratégie, ktorú prijala SR je veľmi dôležitou elektrifikácia dopravy po roku 2020. V praxi to bude znamenať zvýšenie podielu elektromobilov a vozidiel s palivovými článkami, ktoré budú nahrádzať vozidlá s vnútorným spaľovacím motorom. Odporúčame verejným obstarávateľom nakupovanie tzv. čistých vozidiel. CO₂ štandardy pre autá a dodávky, a nákladné autá, spolu s elektrifikáciou dopravy a zvýšeným využívaním biopalív umožňujú významné zníženie dopytu po fosilnej energii v sektore dopravy. CO ₂ štandardy pre autá a dodávky, a nákladné autá, spolu s elektrifikáciou dopravy a zvýšeným využívaním biopalív umožňujú významné zníženie dopytu po fosilnej energii v sektore dopravy. Metodika zeleného verejného obstarávania, zelené verejné obstarávanie pre produktové skupiny papier, počítače a dopravu a ďalšie informácie na stránke ÚVO: Metodika zeleného verejného obstarávania Produktové listy Európskej komisie "Ako vytvoriť zelenú zákazku"
47	Zelený aspekt	ZASB0001	Spracovanie bioodpadu	Využívanie odpadu pri úprave zelene	Zníženie produkcie bioodpadu	Zabezpečiť kompost, alebo rozmýšľať nad tým, či pokosenú trávu dať ako krmivo, prípadne ju nechať na mieste, aby zabezpečila vyššiu vlhkosť – uchovanie vlhky - ochrana pôdy. Množstvo možností ako využiť konáre zo stromov, od štiepky, cez vykurovanie až po hnojivo. Dá sa použiť aj ako materiál na chodcečky - bežeckú dráhu.
48	Zelený aspekt	ZA..0001				
49	Inovatívny aspekt	IAI00001		Inovácie		verejné obstarávania zamerané na obstaranie inovatívnych a nových riešení

* Katalóg obsahuje ilustračné príklady možností využitia aspektov SZVO a bude priebežne aktualizovaný a dopĺňaný o nové príklady. Katalóg SZVO má len odporúčací charakter.

** Číselník je tvorený z 8 znakov. Prvé 2 znaky určujú skratku v tvare SA, ZA alebo IA a vyjadrujú hlavné kategórie uplatňovaných aspektov - sociálne, zelené alebo inovatívne.

Ďalšie 2-3 znaky sú skratkou konkrétneho aspektu, ktorého sa týkajú a posledné 3-4 číselné znaky je poradie v danej kategórii .

SZVO - spoločensky zodpovedné verejné obstarávanie

SA - sociálne aspekty

ZA - zelené aspekty

IA - inovatívne aspekty

[Produktové listy Európskej komisie "Ako vytvoriť zelenú zákazku"](#)

[Metodika zeleného verejného obstarávania](#)

Výpracoval: Inštitút verejného obstarávania

Pod'akovanie za podnetné pripomienky patrí Ministerstvu životného prostredia SR, Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny SR a Slovenskej agentúre životného prostredia